

Wielkie prawa małego człowieka

Scenariusz zajęć świetlicowych

NELA KOSTRUBSKA



Cel główny:

- zapoznanie dzieci z ich prawami zapisanymi w *Konwencji o prawach dziecka*.

Cele szczegółowe:

Wychowanek:

- poznaje swoje prawa;
- układa zdania z rozsypanki;
- bierze udział w zabawie muzycznej;
- rozwija logiczne myślenie oraz umiejętność wypowiadania się;
- wzbudza w sobie szacunek do rodziców, bliskich, kolegów i koleżanek.

Metody pracy:

- słowna;
- pokazowa;
- praktycznego działania.

Formy pracy:

- indywidualna;
- grupowa;
- zbiorowa.

Środki:

- paw z piórami, na których napisane są prawa;
- akty urodzenia;
- ziarenka z rozsypanką wyrazową;
- rozsypanka z przysłowiami;
- płyta z piosenką;
- odtwarzacz CD.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Część wstępna

Powitanie dzieci i usadzenie ich w grupach według wybranego koloru. Przy okazji nauczyciel przypomina zasady pracy w grupach.

Część zasadnicza

Rozmowa nawiązująca do tematu

Prowadzący zajęcia opowiada dzieciom:

Wiecie, że ludzie pojawili się na Ziemi dawno, dawno, tysiące lat temu? Wtedy też pojawiły się główne pytania: Co ludzie mogą robić i czego im robić nie wolno? Do czego są zobowiązani i czego robić nie powinni? Do czego mają prawo i do czego prawa nie mają?

Z czasem ludzie zaczęli poszukiwać odpowiedzi na powyższe pytania, rozmawiali, dyskutowali i w ten oto sposób powstała *Powszechna deklaracja praw człowieka*, w której zawarte są wskazówki dotyczące tego, co powinni robić ludzie, by żyć w zgodzie. Deklaracja ta jednak powstała z myślą o dorosłych, dlatego w trosce o dobro dzieci został stworzony drugi dokument, mianowicie *Konwencja o prawach dziecka*.

W związku z tym porozmawiamy sobie o waszych prawach, ponieważ każdy z nas powinien je znać.

Dziś do nas zawiatał królewski ptak – jest to piękny czarodziejski paw, który ma niezwykły ogon. Na jego piórach zostały zapisane prawa.

Zapoznanie z prawami dzieci

Prowadzący każdorazowo wyznacza dziecko, które odczepia z pawia pióro i czyta umieszczone tam prawo. Następnie wszyscy wspólnie z nauczycielem próbują je odszyfrować.

PRAWO DO ŻYCIA

Nauczyciel opowiada, że jednym z najważniejszych praw, które przysługuje wszystkim dzieciom na całym świecie, jest prawo do życia.

„Dzięki komu pojawiliście się na świecie? (*Dzięki rodzicom*). A wasi rodzice – dzięki komu przyszli na świat? (*Dzięki swoim rodzicom, a naszym dziadkom i babciom*). Poproście swoje babcie oraz dziadków, aby opowiedzieli wam o swoich rodzicach i dziadkach. Z pewnością dowiedziecie się na temat swoich pradziadków dużo ciekawych rzeczy. Pamiętaj-

cie, aby zawsze pamiętać o nich i czcić ich pamięć”.

Nauczyciel prezentuje drzewo genealogiczne i opowiada o tym, w jaki sposób można je sporządzić, oraz że takie drzewo odzwierciedla więź międzypokoleniową w rodzinie.

PRAWO DO OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kto się jeszcze troszczył o was po narodzeniu? (*Odpowiedzi dzieci*). Tak, lekarze, pielęgniarki. Na naszym piórku jest napisane, że wszystkie dzieci mają prawo do opieki zdrowotnej, a dzieciom z niepełnosprawnością należy się szczególna pomoc i opieka.

PRAWO DO IMIENIA I NARODOWOŚCI

Nauczyciel pokazuje świadectwo urodzenia i mówi, że jest to pierwszy dokument, który otrzymuje się po narodzeniu. Dawniej każde urodzone dziecko było zapisywane w księgach parafialnych, a obecnie obowiązkowo musi być zarejestrowane w urzędzie stanu cywilnego.

„Jak zwracają się do was wasi najbliżsi? (*Dzieci po kolei odpowiadają*). Zwracać się do siebie nawzajem trzeba kulturalnie, ładnie, po imieniu. Nigdy nie wolno mówić do innego brzydki, wyzywać go, dawać mu ksywy. To jest niezgodne z jego prawem”.

PRAWO DO WYCHOWANIA W RODZINIE

Prowadzący kontynuuje rozmowę.

„Z kim mieszkaacie? (*Z rodzicami*). Jak jednym wyrazem można nazwać was i waszych rodziców? (*Rodzina*). Macie prawo mieszkać ze swoimi rodzicami, chyba że nie jest to dla was dobre (np. jesteście krzywdzeni). Jeśli wasi rodzice mieszkają osobno, macie prawo utrzymywać kontakt z każdym z nich. Macie prawo do miłości i zrozumienia ze strony swoich rodziców i rodziny. Teraz wyobraźcie sobie, że jesteście już dorośli. Jaką rodzinę chcielibyście mieć i w jakim domku chcielibyście zamieszkać? (*Dzieci rysują wymarzony dom i rodzinę, przedstawiają swoje prace*). W tle piosenka o rodzinie”.

Układanie przysłów (praca w grupach)

Prowadzący opowiada dzieciom:

„Nasz paw przyleciał do nas z bajkowej krainy. Pokonał morza i rzeki, góry i równiny, pola i lasy. W dziobie miał prezent dla nas – ziarna mądrości ludowej (przysłowia na temat rodziny, domu). Podróż była trudna. Kłosa rozsypały się i ziarna się wymieszały. Naszym zadaniem jest poukładać ziarenka w odpowiednim porządku, odczytać je i spróbować wyjaśnić ich znaczenie. Każda grupa ma inne przysłowie. Proszę pamiętać o zasadach pracy w grupach”.

- Grupa 1 – „Posłuszne dziatki to skarb matki”.
- Grupa 2 – „Wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej”.
- Grupa 3 – „Jaki ojciec, taki syn”.
- Grupa 4 – „Nie mów drugiemu, co tobie niemiłe”
- Grupa 5 – „Co swój, to nie obcy”.

PRAWO DO NAUKI

Nauczyciel czyta:

„Dzieci mają prawo do edukacji. W szkole was nie tylko uczą, ale też wychowują. Macie prawo rozwijać swoje zainteresowania. Które z was lubi sport i chodzi np. na piłkę? Kto uczęszcza na zajęcia taneczne? Kto z was lubi ceramikę?”.

Wspólny śpiew piosenki pt. *Pod wspólnym niebem*.

Część końcowa

Wychowawca podsumowuje zajęcia:

„Każdy człowiek ma nie tylko prawa, ale też obowiązki i powinien żyć tak, aby jego prawa nie przeszkadzały prawom innych ludzi. Na ten temat będziemy mówili jeszcze wiele razy. Nasz ptak zostaje u nas w sali i pomoże nam zapamiętać to, o czym dzisiaj rozmawialiśmy, a także nauczy nas innych rzeczy, do których mamy prawo”.

NELA KOSTRUBSKA
nauczycielka świetlicy w Szkole Podstawowej 279 w Warszawie

